

# رساله مهمه

بسلامك شرطيله بيع ، هبه ، فراغ حقنده در

---

مؤلفي

اسبق عدليه ناظري

علي حيدر

---

مؤلفك اشبو مهري ايله مختوم اوليان نسخه ساخته

ومنجا سري مسئولدر .



در سعادت

استانبول — شركت صايبه مطبعه بي — ۱۳۳۹



## رساله مهمه

بسلامك شرطيله بيع ، هبه ، فراغ حقننده در

بيع : عقارات مملوكه يا اشياء منقوله نك بسلامك شرطيله بيبي  
فاسد اولديني در الاحكام شرح مجله الاعلام نام اثر مركز بيوع مباحثنده  
تفصيلات لازمه سي ايله بيان ايدلمش اولديغندن بورساله ده بومسئله دن  
بخت ايدليه جقدر .

هبه : عقارات مملوكه و اشياء منقوله نك بسلامك شرطيله هبه سي  
صحيح ايدوكي مجله نك ۸۵۵ ماده سيله شرحنده موضعاً ذكر و بيان  
اولنديني جهته تطويلدن احترازاً بو رساله ده بوندن دخي صرف  
نظر اولمشدر .

فراغ : عقارات مملوكه و اشياء منقوله ده بسلامك شرطيله فراغ  
جاري دكلدر . يالكنز اراضي اميريه و موقوفه ايله بالاجارتين تصرف  
اولنان عقارات و قفيله مرعي بولمشدر كه اشبو رساله ده يالكنز بو  
جهت شرح و ايضاح اولنه جقدر .

بسلامك شرطيله فراغك اراضي اميريه و موقوفه ده مرعبي  
قانون اراضينك ۱۱۴ ماده سنده مذكوردور . بوماده بروجه آتي عيناً  
نقل اولتور .

۱۱۴ ماده

بر كيسه اراضي اميريه دن طاير ايله تصرفنده اولان بري

اولنجه يهدك كندويي بسلمك شرطيله فراغ ايلسه فراغ صحيح و شرط معتبردر .

بعدالفراغ مفروغ له شرط مذکور اوزره فارغی بسلمکراضی ایکن فراغه نادم اولوبده اول بری مفروغ لهدن استرداد ایده من . فقط شرط مذکور اوزره کندوسی بسلمدیکنی مفروغ لهک انکارینه مقارن فراغ ادا ایده دک مفروغ بهی مفروغ لهدن استرداد ایتمک مراد ایلسه حقیقت حال ارباب وقوفدن تحقیق و استخبار ایدیلهدک فراغک ادعایی مقارن صحت اولدینی محکمه ده بالمحا که تبیین ایدرسه مفروغ به فراغه رد اولنور .

ومفروغ له فراغدن اول وفات ایدرسه مفروغ لهک اصحاب انتقالدن اولان ورثه سی دخی فارغی الی الوفات بسلمدکاری حالده فراغک مفروغ بهی ورثه دن استرداد صلاحیتی اوله جقدر . مفروغ له ، اصحاب انتقالدن اصلا وارثی اولمادینی حالده وفات ایدرسه مفروغ به آخره تفویض اولنمایوب آکا کالاول فراغ متصرف اولور .

فراغ وفات ایتمدکجه کرک مفروغ له وکرک مفروغ لهک اصحاب انتقالدن ورثه سی مفروغ بهی آخره فراغ ایده من . بعدما شرط مذکور ايله وقوع بولاجق فراغلر قبول و شرط مذکور سنداته درج اولنه جقدر .

سندده مندرج اولمیان شرط دعواسنی حکام استماعدن ممنوعدر

۱۸ سفر ۱۳۰۶ و ۱۲ تشرین اول ۱۳۰۴

اشبوماده قانونیه معدله جریده محاکمک ۶۹ نمره وسنده نشر اولنمشدر .

بسلامك شرطيله فراغك مستغلات وقفه ده مرعيتي حقنده كي  
ماده دخي بوجه زير درج اولنور .

بر كيمسه اجرتين ايله تصرفنده اولان بروقف عقارى اولنجه به  
كندويي بسلامك شرطيله فراغ ايقسه فراغ صحيح و شرط معتبردر .  
بعدالفراغ مفروغ له شرط مذكور اوزره فارغى بسلامكه راضى  
ايكن فارغ نادم اولوبده اول عقارى مفروغ لهدن استرداد ايدمه من .  
فقط شرط مذكور موجبنه كندوسنى بسلامديكنى مفروغ لهك  
انكارينه مقارن فارغ ادعا ايدمه رك مفروغ بهى مفروغ لهدن استرداد  
ايتك مراد ايلسه حقيقت حال ارباب وقوفدن استخبار ايديله رك  
فارغك ادعاسى مقارن صحت اولدينى محكمه ده بالحاكمه تين ايدرسه  
مفروغ به فارغه رد اولنور .

مفروغ له فارغدن اول وفات ايدرسه مفروغ لهك اصحاب  
انتقالدن اولان ورثه سى دخي فارغى الى الوقات بسارلر . بسلامكلى  
حاله فارغك مفروغ بهى ورثه دن استرداد صلاحيتى اولاجقدر .  
مفروغ له ، اصحاب انتقالدن اصلا وارثى اولماديني حالده وفات  
ايدرسه مفروغ به آخره تفويض اولنمايوب آكا كالاول فارغ متصرف  
اولور .

فارغ وفات ايتدكجه كرك مفروغ له كرك مفروغ لهك اصحاب  
انتقالدن اولان ورثه سى مفروغ بهى فراغ ايدمه منزلر .  
بعدهما شرط مذكور ايله وقوع بولاجق فراغ قبول و شرط  
مذكور سنداته درج اولنه جقدر .

سندده مندرج اولميان شرط دعواسى حكام استماعدن ممنوعدر .  
بوقانون ۱۳۰۴ تاريخنده نشر اولمشدر .

ايكى ماده همان يكديكرينك عيئيدر : بسلمك شرطيله اراضى<sup>٥</sup>  
اميره نك فراغى وبو شرطله مستغلات وقفه نك فراغى حقتده  
سالف الذكر ايكى ماده قانونيه همان يكديكر ك عيني واحكامجه متحد  
اولديغدن تشريحاتمز بلا تفريق هر ايكى ماده به معطوف بولمشدر .  
بسلمك شرطيله فراغك صحتى : اوللرى على العموم فراغلر بيه  
قياس ايديله رك بيى مفسد اولان شرطلر فراغى دخى مفسد اولديغنه  
حكم اولمش و بناء عليه اراضى قانونك ١١٤ ماده سى حين تنظيمنده  
بروجه زير يازلمش ايدي : اولنجه به كوروب كوزنك وخوش كينمك  
كى شرعاً مفسد اولان شروط ايله اراضى<sup>٥</sup> اميره وموقوفه نك فراغ  
وتفويضى شرعاً معتبر دكلدر .

بوصورته بر كيمسه بويله شروط مفسده ايله تفرغ ايتش اولدينى  
اراضى بى آخره فراغ ايتش يا خود كندوسى فوت اولوبده اول  
اراضى - اصحاب انتقاله - انتقال ايتش اولسه بيله فارغ بولنان  
كيمسه نك واكر فوت اولمش ايسه حق انتقاله نائل اولان وارثلر نك  
شرط مفسد دعواسنه صلاحيتى واردر :

مؤخرأ بومانه اصلاح ايديله رك بالاده بيان اولنان شكله افراغ  
اولمشدر . چونكه بلا بدل و مجاناً وقوع بولان فراغلر ك بيه قياستدن  
ايسه هبه به قياسى اولى وانسب اولديقتدن مجله نك ٨٥٥ ماده سنده  
محرر اولدينى اوزره شرط مذكوره هبه بى مفسد اولماديني كى مجاناً  
فراغى دخى مفسد اولماسى حقتده ٢٨ رجب ١٢٩٦ تاريخنده  
اراده سنه صدر ايتش وبو اراده به بناء بو ماده قانونيه تعديلأ  
قلمه آلمش و آريجه اراده سنه استحصال اولمشدر .

بسلامك شرطيله فراغدن مقصد نه دره؛ بسلمك شرطيله فراغدن مقصود مجاناً واقع اولان يعنى بو شرطدن بشقيه عوض ذكر اولمیان فراغدر .

بناءً عليه هم بدل معین همده بسلمك شرطی ایله واقع اولان فراغك هبه به قیاسی ممکن اولیه جفتدن فراغ مذکور فاسد و طرفین یا بعد الوفاة ورثه لری ایچون حق رجوع واسترداد ثابت اولور .

شو قدرکه بو شرط مفسد دفتر خاقانیده واقع اولاجق فراغ ائناسنده ذکر اولنق لازم کلوب یوقسه قبل تقریر الفراع طرفین آره سنده در میان اولنوبده حین تقریر فراغده ذکر و فراغ آکا بنا ایدلمیان شرطلر کان لم یکنندر . زیرا دفتر خاقانی مأموری و متولی طرفلرندن بلا شرط فراغه اذن و یرلمش و طرفین آره سنده کی شرطه بونلرک اذنی لاحق اولماش و بناءً علیه بو شرط مفسد حکم سز قالمشدر . شروط فاسده ایله واقع اولان فراغك فسادى شوتنددر که بدل مقابلنده فراغ ایجاز واجاره بیع کبی اولدیغندن بیعی افساد ایدن شروط فاسده فراغی دخی افساد ایدر .

بسلامك شرطيله واقع اولان فراغده بسلمك شكلی : بسلمك شرطيله واقع اولان فراغده بسلمك صورت و شكلی بالتعمین بر مقاوله نامه به ربط اولنمش ایسه او مقاوله دائره سنده حرکت ایدلمك لازم کلیر . زیرا شرطلره بقدر الامکان مراعات اولنق مجبوریدر . بناءً علیه فارغ ، دهها فضله سنی طلب ابدیه چی کبی مفروغ له دخی بو مقداری تنقیص ابدیه من . مگر که طرفین تزئید و یا تنقیص خصوصلرنده متفق اولسونلر .

فقط بوترید و یا تنقیص خصوصی آنحق اتفاقری دائم اولدجه  
معتبر اولوب بریسی رجوع ایده جک اولسه رجوعی صحیح و اولکی  
مقاوله وجهله حرکت لابد اولور . زیرا اولکی مقاوله بر عقد لازم  
ضمننده واقع اولمش و او عقد لازم اولدینی کی ضمننده کی شرط  
دخی لزومی اکتساب ایتمش اولور .

اما ایکنجی مقاوله تزید ایله اولور ایسه مفروغله زیاده ده متبرع  
اوله جغندن بعد الرجوع تبرعه دوامه اجبار اولنه ماز .

نته کیم تنقیص ایله اولور ایسه فارغ تنقیصده محسن و مکرم  
ایدو کندن بعد الرجوع احسان و اکر امنده دوام ایتسین دینیه منزه  
شوقدر که ایکنجی مقاوله تنقیص ایله اولوبده مقدار اخیرک فضلہ سندن  
ابرا ایدلمش اولور و ابرا اولنان بدل نفقهده قابل اسقاط بولنور  
ایسه ابرا اولنان فضلہ بردها طلب اولنه ماز . زیرا ساقط اولان  
عودت ایتز .

مثلاً بسلامک شرطیله فراغده مفروغ له فارغ بر حیات اولدجه  
آکا شهری یکریمی لیرا نفقه و یرمک شرطیله فراغ ایتسه طرفین  
ایچون بو شرط دائره سنده حرکت ایتک مجبوری اولورده مؤخرأ  
غلاتک حصولی جهتیه بو مقدار ایله بسلامک عدم امکانی یا خود  
رخص وقوعیله بو مقدارک فضلہ کلسی مثللو اسباب و مؤثرات قالیه  
مقاوله سابقه نیک تعدیلنی موجب اولاماز .

بسلامک شرطیله فراغده بسلامک شکل و صورتی سندات  
خاقانییه درج ایدلمک یعنی مثلاً مفروغ له فارغه مرعربنی شهر ایچون  
مبجلاً شوقدر آلتون و یرمکه مجبوردر دیمک کی تصریح اولنق -

هرقدر معتاد دکل ایسه ده - تراعی قاطع اولمغله بویله یایمق بک موافق اولور .

بسلمکک صورتی حین فراغده تعیین اولمادینی تقدیرلرده مؤخرأ طرفین برشی اوزرینه تراضی ایدرلر ایسه فیها . والاحوال آتیه نظر اعتباره آلتهرق بسلمکک صورت وشکلی تعیین اولمق لازم کلیر .

۱ - طرفینک بولندقلری بلده .

۲ - طرفینک فقر وغناجه حال وشانلری .

۳ - صرف بلده ومقتضیات زمان .

چونکه مثلاً اس-تانبولده بسلمکک ایله قسطمونیده بسلمکک آرهسنده فرق اولدینی کبی طرفین فقیریاغنی یا متوسط اولدقلری تقدیرده دخی بسلمکک متفاوت اولور . نته کیم وقت غلاده بسلمکک ایله زمان رخاده بسلمکک آرهسنده دخی فرق واردر .

بناء علیه بسلمکک خصوصی ازمنه وامکنه واشخاصک اختلافیه مختلف ومتبدل اولور .

مثلاً بر فقیر ، یوز لیرا دکرنده کی بر عقارینی بسلمکک شرطیه دیگر بر فقیره فراغ ایدوبده بعده بسلمکک ایچون شهری اللی لیرا ایسترم دیه میه جکی کبی برغنی یوز بییک لیرا دکرنده کی بر عقارینی بوشرطله دیگر بر غنی یه فراغ ایدوبده مفروغ له آیده بش لیرا ویرمکه بسلمکک دیه من .

مع ذلك فارغ مقدار معروفدن دون برشی قبول ایلا کدن سوکره ماضی ایچون ا کال نقصان یافسخ فراغ ادعا سنده بولنه ماز . نته کیم

مفروغ له فارغه قدر معروفدن فضله ويرد كده فضله سنی اسـ ترداد  
ياخود نفقات آتیه په محسوب ایتك ادعا سنده پوله ماز .

بسلمك خصوصى بدل اعاشه نك عیناً اعطاسيله اولابيله جكي  
كې نقود ویرلسيله دخی اولابیلیر ایسه ده نقود اعطاسيله اعاشه اسلم  
ونزاعی قاطعدر .

بوتفقه بر کون اول اعطا اولنق یعنی مفروغ له فارغك یاریشکی  
مدار معیشتی بوکوندن اعطا ایتسی ایجاب ایدر . تا که بسلمك ممکن  
اولسون . یاریشکی نفقه یارین آقشام ویرلمکله یارین ایچون بسلمك  
حاصل اولماز .

بسلمك شرطيله فراغده فارغ غناده متناهی اولوب کسینه نك  
اعاشه سینه محتاج اولماسه بيله یینه بسلمك لازم کله جکی شهه سزدر .  
مفروغ له فارغی عائله م آره سنده بالادخال بسلم ديه میوب فارغ  
ایستدیکی یرده اقامت ایدر . واوراده بسلمك لازم کلیر .

شو قدر که بسلمك ایچون فراغ اجرا قلنان بلده تعین ایدر .  
بناءً علیه بر کیمسه قسط مو تیده بر عقارینی بسلمك شرطيله دیگر  
کسینه په فراغ ایتد کدن سو کره فارغ استانبولده اقامت ایدم حکم  
بنی اوراده بسله ديه مفروغ لهی جبر ایدم سن . مکر که بسلمك  
ایچون دیگر بلده تعیین وسنده بو جهت درج ایدلمش اولسون .  
بسلمك اتفاق دیمك اولوب نفقه دخی شرعاً طعام وکسوه وسکندان  
عبارتدر . بو امور ثلاثه نك جمله نك اعطاسی مقاوله اولتور ایسه  
بونلرک جمله سنك تدارکی مفروغ له اوزرینه لازم کله جکی شهه سز  
ایسه ده بوکا دائر بر مقاوله سبق ایتدیکی تقدیرده کافه سنك تسویه سی

لازم کلیرمی؟ برکیمسه طعام و کسودسز تلف اولاجنی کبی مسکنسز  
دخی تلف اولاجغنه نظراً بسلمکک حصولی ایچون جمله سـ: نـک  
تسویه سی لازم کلیر .

مع ذلك بسلمک شرطیله واقع اولان فراغلرده اکثریا کوزه دیلان  
غایه دیگر اصحاب انتقالدن یا خود محمولدن عقاری قاجیرمق اولدینی  
جهتله بالفعل اتفاق جهتلیری موضوع بحث و مناقشه اولماز .

بسلمک شرطیله فراغ ای دیلان عقاریک منافی : بو عقاریک بدل  
ایجاری کبی منافی مفروغ لهه و فوت اولمش ایسه وره سنه عائد  
اولدینی کبی مفروغ باغ و باغچه اولوبده بعدالفراغ میوه ویرسه بوتلرده  
مفروغ لهه عائد اولوب فارغ بوتلره مداخله ابده من . زیرا نص  
قانوندن منقهم اولدینی اوزره فارغ وفات ایتدکده مفروغ مفروغ لهه  
قالب یکیدن فراغه حاجت اولمادیغندن بسلمک شرطیله فراغ ای دلدیکی  
مفروغ ، مفروغ لهک مالی و عهده تصرفه منتقل اولدینی مستبان  
اولور . و برده بدل اعاشه فارغک مالی اولاجغنه کوره عقار دخی  
آنک مالی اولسه بدل ایله مبدلک ملک و احده اجتماعی لازم کلوب  
بو ایسه جائز دکلدیر .

بناءً علیه مفروغ له بو منافی بدل نفقه اولمق اوزره فارغه ترک  
ایدوبده بدل مذکور نفقه یه کافی بولنسه صحیح و بسلمک حاصل  
اولور . حتی فضله کلیر ایسه فضله سی مفروغ له اخذ ایدم بیلیر .

بسلمک شرطیله فراغه شرعاً من علیه النفقه اولان کیمسه من له النفقه  
اولا بیلیر . یعنی شرعاً منفق اولماسی لازم کلان کیمسه نـک بو شرطله  
فراغ واقع اولمجه منفق علیه اولماسی جائز اولور . و اولدیکی اتفاق  
بمحکم الشرع و ایکنجی اتفاق بمحکم الفراغ اولور .

مثلاً زوجه نك نفقه سی زوجی اوزرینه شرعا لازم کلدیکی حالدہ زوج کندی عقارینی بسلمک شرطیلہ زوجہ سنہ فراغ ایقسه صحیح و زوجه نك بو شرط وجهله زوجی بسلمسی لازم کایر. و بوفراغ سیدیلہ نفقه شرعیہ نك دخی حکمنہ خلیل گلز. بو صورتده زوجہ بحکم الشرع مستحقه اولدینی نفقه نی زوجندن طلب ایده بیلیر. فقط بوایکی نفقه تقاص ایده بیلیر.

نته کیم زوجہ کندی عقارینی کندیسی بسلمک شرطیلہ زوجہ فراغ ایقسه جائز و ایکی نفقه متداخل اولور. مگر که نفقه شرعیہ دن بشقه اولارق زوجک زوجہ سنہ مقدار معین ویرلمسی شرط ایده بیلیر. او حالدہ بو شرطه رعایت ایدمک لازم کایر.

بسلمک شرطیلہ متقابلاً فراغ دخی جائز اولور. زیراماده قانونیه مطلق اولوب مطلق اطلاق اوزره جاری اولماسی قاعده عمومیہ مقتضاسیدر. مثلاً زوج و زوجہ بر خانیه مناصفته متصرف اولوبده زوج کندی حصه سی زوجہ سنہ و زوجہ دخی کندی حصه سی زوجنه بسلمک شرطیلہ فراغ ایقسه جائز اولور.

بسلمک شرطیلہ فراغده فارغک و مفروغ اهلک عاقل و بالغ اولمالری شرطدر.

بناء علیه بو شرط ایله فراغده فارغ یا مفروغ له مجنون یا معتوه یا صبی اولور ایسه باخود بونلردن بری صبی میز بولنسه کندیلرینک باقنات فراغ یا تفرعلری صحیح اولمادینی کبی ولی یا وصیلرینک فراغ یا تفرعلری دخی صحیح دکدر. عادی فراغدرده حکم منوال مشروح اوزره اولدینی اراضی قانوننک الی واللی برنجی ماده لرنده مخرج

اولمغله بونوع فراغده دخی حکم منوال مشروح اوزره اولماسی جای  
اشتباه دکلدرد. زیرا مذکور ماده لر مطلق و فراغک نوعی غیر مصرح  
اولمغله اطلاق اوزره جاری اولور .

بو صورتده بر صغیرک عقارینی او صغیری اولنجه یه دک بسلمک  
شرطیله و لیسسی یا وصیسی جانبدن بر کسنه یه فراغ ایدلسه صحیح  
اولمادینی کبی بر صغیرک و لیسسی یا وصیسی صغیرک مالندن بسلمک  
شرطیله بر عقاری صغیر ایچون تفرغ ایسه صحیح اولماز .  
بو حکم ، وجوه آتیه ایله اثبات اولنور . شویله که

اولا ، یوقاریده ایضاح اولندینی اوزره بو فراغ هبه بشرط العوضه  
مقیس اولوب صغیرک مالندن الی غروش عوض ویرمک شرطیله  
صغیره بیک غروشلق بر مال هبه ایدلسه بو هبه باطل اولدینی کبی  
فراغ مذکور دخی باطل اولور. بو هبه مسئلهسی دررال حکام شرح  
مجاله الاحکامک هبه مباحثنده تفصیل اولنمشدر .

ثانیاً ، قانون اراضینک الی برنجی ماده سننده مذکور  
اولدینی اوزره صغیرک و لیسینک اراضی بی بر معتاد یعنی قطعی  
صورتده تفرغ ایتمسی تفرغ واقمک صغیر حقنده موجب خیر و منفعت  
اولماسی شرطیله مشروط اولدیغنه کوره صرف ضرر اولان صغیرک  
مالندن عوض ویرمکه مجبوریتی موجب بولنان فراغ جائز اولمیه جنی  
شبهه سزدر .

ثالثاً ، بو فراغک جوازی جهته کیدلسه یگرمی یاشنده بولنان  
بر کیمسه ، یوز لیرالق بر عقارینی بر صغیر یا مجنونه بسلمک شرطیله  
فراغ ایتمسه بو فراغک معتبر اولماسی لازم کایر . بو صورتده اول

کیمسه نك بسلنمسی آیده اون لیرایه متوقف بولندی بی فرض ایدلسه فارغ دها الی سنه یاشادینی تقدیرده صغیرک مالندن فارغه اتی بیک لیرا و برلك لازم کلیر که بونده صغیره منفعت دکل ؛ افحش ضرر ترتب آیده چکی آشکاردر .

سوال : مرض موت ایله مریض اولان برکیمسه یوزبیک لیرالقی برعقازینی بسلنمک شرطیله برصغیره فراغ و ولیمسی دخی قبول ایدوبده فراغی متعاقب فارغ فوت اولسه بوفراغده صغیره نفع عظیم اولدیغنه کوره فراغ واقعک جوازی لازم کلیر .

جواب : قواعد حقوقیه دندر که حکمترلره افرادده دکل ؛ جنسده صراطات اولنمق لازم کلیر .

بناء علیه صغیره واقع اولان جنس فراغده ضرر محض موجود اولنجه خصوص ماده قییلندن اولارق بعض فراغلرده نفع محضک موجود اولماسی فراغک جوازی ایجاب ایتمز .

رابعاً ، بالاده بیان اولندی بی اوزره قانون اراضینک ۵۱ ماده سی موجبجه صغیر ایچون اراضی تفرغی اوصغیر حقتده موجب منفعت اولماسی قید و شرط ایله مقید و مشروط اولدیغندن ایوم مرعی بولنان تعامل وجهله صغیر ایچون ارض میری یاه وقف عقار تفرغ اولنمق مراد اولندقدنه عائد اولدینی محکمه شرعیه دن تفرغ مذکور صغیره نافع اولمغله ولینک تفرغ مذکور مأذون اولدیغنه دائر بر قطعه علم و خبر ابراز اولندقدن سوکره معامله فراغیه اجرا اولتور .

بسلنمک شرطیله فراغیه بشرط العوض حکمنده و قاصرین حقلرنده غیر صحیح اولدینی حالده محکمه شرعیه بویله بر علم و خبر ویره میه چکی کبی ویرسه

دخی معتبر اولماز . زیرا رعیه اوزرینه تصرف مصلحته منوطدر .  
خامساً ، رساله نك نهایتده درج ایدیلان شورای دولت تنظیمات  
سا ۲۲ تموز ۱۳۱۸ تاریخ و ۱۶۱۹ نمرولی مضبوطه سندن مستفاد  
اولدینی اوزره بسلمك شرطیله واقع اولان فراغده مفروغ له ورثه  
سفارینی تركله فوت اولسه ورثه سفارك مالندن فارغی بسلمك جائز  
اولمایوب مفروغك فارغه ردی لازم کلیر .

ایشته بوفراغ وقت عقدده صحیح و معتبر ایکن بعد بعد بسلمك  
كلفتی صغیره ترتب ایتمکده بو فراغك ابطالی لازم کلدیکی حلاله  
ابتدای فراغده بسلمك كلفتك صغیره نحمیلی جائز اولامیه چنی  
بطریق الاولویه معلوم اولور . زیرا بقا ایتمدن اسپلدر .

بوقانون ، آداری اولدیغندن قانون اساسینك ۱۱۷ ماده سی وجهله  
تفسیری شورای دولته عائد و بو تفسیر هم اداره جه همده محاکمه  
مطاعدر .

یعنی شورای دولت ، ضمناً دیورکه دفتر خاقانی اداره سی بسلمك  
شرطیله صغیره فراغی قبول ایده من . ایدر ایسه ابطال اولنور .  
یعنی محاکمک بو قراری ابطال ایلمی لازم کلیر . چونکه شورای  
دولتک تفسیرینه کوره دفتر خاقانی مأموری بو فراغی قانونه مخالف  
اولارق یا بمشدر .

سادساً ، بسلمك شرطیله سفاره واقع اولاجق فراغده بسلمك  
خصوصی صغیرك اموالندن اولق اوزره ولی یا وصیلری معرفتیله  
اولماسی ضروری اولوب بونلر فارغی بسلمدکلری تقدیرده قانونده  
مصرح اولدینی اوزره فارغك فسخ فراغه صلاحیتی بولماسنه و حالبوکه

صفاره مضر صورتده ولی ویا وصیلرینک تصرفه صلاحیتی بولنمادیغندن  
بسلمکدن امتناعلری غیر معتبر ایدوکنه وبومثللو غیر معتبر معاملهدن  
طولانی فسخ فراغک دخی غیر صحیح اولماسی لازم کله چکنه مبنی  
بوفراغ بروجہ محرر مشکلاتک حدوتنه. وحکم قانونک اجراسنک  
اخلالنه بادی اولور .

بووجهله بسلمک شرطیله صفاره فراغ واقع اولدقده صفارک  
ولی یا وصیلرینک فسخ فراغ ادعاسنه حقلمری اولدینی کبی فارغک  
دخی بوکا حتی واردر . فراغ مذکور غیر صحیح اولنجه مفروغله  
طرفندن مفروغ عقارک بدل ایجاری کبی منافی استیفا ایلش ایسه  
بوبدل فارغه رد ایدلملیدر. نته کیم مفروغ له طرفندن فارغ بسلمش  
اولورسه بونک بدلنک دخی مفروغ له یا ورته سنه تضمینا اعطاسی لازم کلیر.  
بسلمک خصوصی صغیرک ویسی یا وصیسی کندی مالندن تعهد  
ایده رک بو شرطله صغیره فراغ ایدلکده بو فراغده صغیره هیج بر  
مضرت اولمایوب بلنکه فائده موجود ایسه ده قانون بسلمک خصوصی  
مفروغ لهدن اولوق اوزره فراغه مساعده ایلش اولدیغنه وقانونک  
دائرة شهولندن کلیاً خارج بومثللو معاملاته مساعده ایدلمسی غیر حائز  
بولندیغنه کوره بوفراغ قانونه موافق ومعتبر اولاماز .

بسلمک شرطیله واقع اولان فراغده بسلمسی مقصود اولان  
کیمسه حصرا فارغ اولوب یوقسه فارغ اوزرینه اتقاقی واجب اولان  
اهل وعیالنک اتقاقی دخی لازم وبونک مفروغ له تحمیلی جائز دکلدر.  
اما بسلمک شرطیله فراغده هم فارغک همده اهل وعیالنک  
بسلمسی شرط ایدلسه حکم قانونی تجاوز اولمغه بومعامله جائز اولماسه

کر کدر. فقط بسلامتک ایچون هم فارغه همده اهل و عیالنه کافی مقدار اتسای فراغده فارغ ایچون مفروغله وزربنه شرط و سند خاقانی به درج ایدلمک صورتیله بونتیجه نیک قانونه موافق صورتده استحصالی ممکندر. بسلامتک شرطیله واقع اولان فراغده بسلامتک خصوصی فارغک وفاتنه قدر ممتد اولماسی شرط دکلدر .

فارغ اولنجه به دیک بسلامتک شرطیله فراغ صحیح اولدینی کی معین برمدت مثلاً اون سنه تعیین ایله او مدته قدر بسلامتک شرطیله فراغ ایقسه بوده صحیح اولور . ومدت مذکور ختامنه قدر مفروغله هک فارغی بسلامتی لازم کلیر. آندن سوکره مفروغ له فارغی بسلامتکدن وارسته قلوب مفروغ ، مفروغ لهه عائد اولور .

فقط بو صورتده فارغ آلتی سنه نماننده فوت اولسه بونده آتی الذکر احکام وارد خاطر اولور .

۱ — مفروغ له دها درت سنه بسلامتکدن وارسته قالارق عقار تماماً کندیسنه عائد اولور .

۲ — عقارک اونده آلتیسی مفروغ لهه ودردی فارغک اصحاب انتقالتنه عائد اولور .

۳ — باقی درت سنه لک بسلامتک بدلنی مفروغ له ، فارغک ورته سنه اعطا ایدهرک مفروغ له تمام عقاری ضبط ایدر .

بسلامتک فارغه عائد برحق اولوب آنک ورته سنه منتقل اولیه جفته کوره عقارک تماماً و مجاناً مفروغ لهه قالماسی یعنی حکم اول موافقدر. فارغک دیگر بر آدمی بسلامتک شرطیله فراغ ایتمسی : فارغ عهده سنده کی عقارینی کندی قزینی اولنجه به دیک بسلامتک شرطیله بر

کیمسه به فراغ ایدہ جک اولسه جائز اولماز . چونکہ بونوع فراغک صحیح قانونده مفروغ لہک فارغی بسلمک شرطنه قصر ایدلمش اولدیغنه و بو کبی عقاراتدم تصرف مطلق اولمایوب قیود قانونیه ایله مقید و قیوده مراعات مقتضی بولندیغنه کوره بوفراغ صحیح و معتبر اولماز .  
نتہ کیم فارغ ہم کندیسینی ہمدہ قیزی الی الوفات بسلمک شرطیلہ عقارینی برکسنہ بہ فراغ ایتسه مانع ایله مقتضی تعارض ایتدکدہ مانع طرفنک ترجیح ایدلمسی قاعدہ عمومیہ اقتضاسندن اولغله بو فراغ هیچ بری حقندہ صحیح اولماسہ کرکدر .

فقط فارغ اولنجہ یہ دک کندیسینی و کندیسینی فوت اولدقدن صکرہ کذلک اولنجہ یہ قدر فلان اوغلی بسلمک شرطیلہ فراغ ایتسه فراغ صحیح و کندیسینی فوت اولدینی کبی عقارہ مفروغ لہہ قالب بوندن سوکرہ مفروغ لہک اوغلی بسلمک غیر لازم می اولور . یوقسہ بو فراغده صحیح می اولماز . اولسی صورت دہا موافق ظن اولتور .  
بسلمک شرطیلہ فراغده فارغک رجوعی : بو شرطیلہ فراغ واقع اولدقدن سوکرہ فارغ فراغنه نادم اولوبدہ سنک بسلمدیگی ایستہم فراغی فسوخ ایدہ دک بو کونہ قدر اتفاق بولندہ کی مصرفی ضامن اولاجقم دیہ جک اولسه التفات اولنہماز . ولوکہ مفروغ لہہ ، فارغی بسلمک لازم کلان بر مدت هنوز حلول ایتمام کلہ بسلمامش بولنسون . واقعا ہبہ بشرط العوضہ قیاس اولنہ بسلمک شرطیلہ فراغ ایدن کسنہ هنوز کندیسینی بسلمدن و عوضک هیچ بر مقدارینی فراغ استیفا ایتدن فسوخ فراغہ حق اولماسی لازم کلیر . زیرا ہبہ بشرط العوضک لزومندہ عوضیندہ تقابضی شرطدر . قبل القبض ملک

ثابت اولیہ جفتدن ایکی طرف دخی تسلیمدن امتناع ابدہ بیلیر. لکن  
هیه بشرط العوضه مرعی بولنان بو حکم بسلامک شرطیله فراغده  
قبول اولمایور. الیورکه مفروغ له فارغی بسلامکه راضی ومهیا  
بولنسون .

فقط بو تقدیرده مفروغ له فارغی بسلامکه راضی ومهیا اولدینی  
حالدہ فارغ بسلامک بدانی قبولدن امتناع ایتمه احوال مماثلده متعامل  
اولان اصوله کوره مفروغ له بسلامک بدانی همان کاتب عدله بالتودیع  
کیفیت تودیعی مخطرہ رسمیه ایله فارغه اخبار ایتمی لازم کلیر. [۱]  
کوریلیورکه بو مسئلهده فارغ ایله مفروغ له مساوی موقعده  
دکدر. چونکه مفروغ له فارغی بسلامکدن بالامتناع فسخ فراغ  
ایده بیلیر ایکن فارغ بسلامک بدانی قبولدن بالاستسکاف فسخ فراغه مالک  
دکدر .

بسلامک شرطیله فراغدن مفروغ لهک رجوعی : مفروغ لهک  
بوفراغدن حق رجوعی بولندینی ماده قانونیه دن مستفاد اولور .  
بناءً علیه مفروغ له فارغی بسلامکدن امتناع ایتمه بسلامکه اجبار  
اولته ماز. زیرا بو فراغ هیه بشرط العوض حکمنده اولوب مفروغ له  
عوضک بر مقدارینی ویرسه یعنی بر مدت فارغی بسلامش اولسه بیله  
متباقدینی ویرمه یعنی بسلامکه اجبار اولته ماز . چونکه تبرع اوزرینه  
جبر جائز دکدر. وتبرع آنحجق قبض ایله تمام اولور .

---

[۱] بو مسئله ، مسائل شرعیه یه توفیقاً حل ایذک لازم کلسه دینیلیرکه  
مفروغ له ، بسلامک بدانی فارغک اوکنه یا قوجاغنه قومی ایله مقصد حاصل  
اولور .

بوجهله مفروغ له فارغی بسلامکدن امتناع ایتدکده فارغک  
دخی فراغدن رجوعه ومفروغی استردادده حتی واردر. امتناع کرک  
ابتدای فراغده وکرک بر مدت بسلامکدن سوکره واقع اولسون  
حکم بردر .

بوتقدیرده مفروغ له ، رضاسیله مفروغی فارغه اعاده ایدرسه  
فیه . اعاده فراغدن امتناع ایله ایسه بالحا که حکمه حاجت مس  
ایدر. اما بلا حکم فارغ استردادایده هنر. واسترداد ایله حکم اولنادرچه  
عقار مفروغ مفروغ لهک مالی عد اولنور . ومنافی مفروغ لهه  
عائد اولور بناءً علیه ولوکه اتنای محاکمه ده فارغ بلا اصحاب انتقال  
فوت اولسه مفروغ عقار مفروغ لهه قالیر. یوقسه محلول اولماز .

مفروغ له ، فارغی بر مدت بسلامکدن سوکر. حکما اعاده فراغ  
ایدلکده مفروغ لهک فارغی بسلامش اولدینی مدتک مصارف  
انفاقیه سنی فراغدن وفراغ فوت اولش ایسه ترکه سنی قبض ایدن  
ورنه سندن طلب ایده بیلیر . یوقسه مصارف انفاقیه هدر اولماز .  
ولدی الايجاب عقار مفروغک حاصلاتندن ویاخود عقار مذکور  
اخیره بالفراغ بدلندن مصارف انفاقیه استحصال اولنور . ولوکه بو  
عقار ، فارغک سکناسنه مخصوص بولسون .

مفروغ لهک بسلامکدن امتناع ایتدیی محکمه ده بالحا که تحقق  
ایتمک لازم کلیر . نته کیم اراضی قانوننده . عائد اولدینی محکمه ده  
بالحا که ، دینلیدیکی کبی مستغلات وقفیه حقنده کی ماده ده دخی  
محکمه ده بالحا که ، دینلمشدر .

بو تصریحاندن آ کلاشیلیر که بویولده کی دعوانک مرجع رؤیت